

Kúria
végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.1.031/2024/19.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Metzing Márton, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2025. április 24.
Az ügy tárgya:	hivatalos személy elleni erőszak büntette
Terhelt:	I. rendű, II. rendű
Első fok:	Balassagyarmati Járásbíróság, 19.B.171/2020/79., ítélet, tárgyalás, 2022. szeptember 29.
Másodfok:	Balassagyarmati Törvényszék, 34.Bf.214/2022/39., ítélet, nyilvános ülés, 2023. november 20.
Harmadfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	I. rendű terhelt védője II. rendű terhelt
Az indítvány iránya:	a terheltek javára
Rendelkező rész	

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője, valamint a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Balassagyarmati Járásbíróság 19.B.171/2020/79., illetve a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 34.Bf.214/2022/39. számú ítéletét I. rendű és II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítványok előterjesztői, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthatnak be.

Indokolás

[1] I. 1. A Balassagyarmati Járásbíróság a 2022. szeptember 29-én kihirdetett 19.B.171/2020/79. számú ítéletével

- I. rendű terheltet társtettesként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] miatt 2 év, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének, „de minimum 3 hónap” kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra,

- II. rendű terheltet társtettesként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] miatt mint visszaesőt 2 év, börtönben végrehajtani rendelt, de végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből – a végrehajtás elrendelése esetén – legkorábban a büntetés háromnegyed részének, „de minimum 3 hónap” kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra,

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2023. november 20-án meghozott 34.Bf.214/2022/39. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a megváltoztatta, és

- I. rendű terhelttel szemben elrendelte a Szentendrei Járásbíróság 4.B.69/2015/13. számú ítéletével kiszabott 1 év 7 hónap szabadságvesztés végrehajtását,

- II. rendű terhelt tekintetében mellőzte a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, és öt 3 év közügyektől eltiltásra is ítélte,

egyebekben pedig a járásbíróság ítéletét az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítélettel megállapított tényállás szerint:

- I. rendű terhelt lakóhelyén, a cím 1 szám alatt található családi házban a rendőrkapitányság állományába tartozó, személy 1 rendőr százados, személy 2 rendőr főtörzsőrmester, személy 3 rendőr törzssászlós, személy 4 rendőr őrnagy, továbbá személy 5 rendőr alezredes – a 2018. január 15. napján kelt, házkutatás, motozás, lefoglalás elrendeléséről rendelkező határozat alapján – 2018. január 16. napján 04.28 órai kezdettel házkutatást tartottak.

- Az eljárás vezetője személy 1 rendőr százados volt, aki az ingatlanba bejutáskor közölte az I. rendű terhelttel, hogy házkutatást fogatosítanak.

- az I. rendű terhelt nehezményezte, hogy házkutatást tartanak a házában, ezért a házkutatás megkezdésekor személy 5 rendőr alezredest az ingatlan nappali helyiségében azzal fenyegette meg, hogy pofán vágja.

- Ezután személy 1 rendőr százados a konyhában a házkutatás elrendeléséről szóló határozatot az I. rendű terheltnek átadta, amit először a konyhában szintén jelen lévő III. rendű terhelt, I. rendű terhelt kisebbik fia is elolvastott. Ezt követően megérkezett I. rendű terhelt nagyobbik fia, II. rendű terhelt is, aki kiabálva közölte, hogy I. rendű terhelt fia, illetve III. rendű terhelttel közös testvérük, személy 6 házában a rendőrök – az egyidejűleg megtartott házkutatás során – lökdösik a testvérüket és a feleségét. Ezt hallva az I. rendű terhelt és III. rendű terhelt mindkét kezét ökölbe szorítva, fenyegetően megindult személy 1 rendőr százados felé, de a támadás megakadályozása céljából személy 3 rendőr törzssászlós őt visszatartotta.

- A II. rendű terhelt kiabálva szintén megindult személy 1 felé, a támadás megakadályozása céljából személy 5 rendőr alezredes a II. rendű terhelt elé állt, a II. rendű terhelt ekkor személy 5 rendőr alezredest a hasával meglökte. Mindeközben az I., II., és III. rendű terhelt folyamatosan trágár szavakat kiabált a rendőrök felé. I. rendű terhelt ezt látva odalépett személy 5 rendőr alezredes elé és azt kiabálta, hogy „takarodjatok ki a házból”, miközben

közvetlen közel, a jobb kezét felemelve úgy mutogatott személy 5-nek, hogy a mellkasát többször megérintette, majd az ökölbe szorított jobb kezével többször kis erővel ráütött személy 5 mellkasára, miközben azt kiabálta, hogy „Takarodjatok ki a házamból!”, „Menjetek el innen! Szétbaszlak!”. Ekkor személy 2 rendőr főtörzsőrmester személy 5 és az I. rendű terhelt közé állt.

- Ezután a II. rendű terhelt a nemi szervéhez nyúlva a rendőrök felé kiabálta, hogy „Ezt kapjátok be! Hogy szopjátok le! Rohadt csicskák vagytok! Csicskák vagytok település 1-ben!” A III. rendű vádlott pedig, hogy „Verjem a szátokba a faszomat!”.

- Az I. rendű terhelt is folyamatosan kiabált a rendőrök felé: „A szátokat megbaszom mindjárt! Mindnek megbaszom a száját!”, „Hát mit gondoltok ti? Kijöttök ide, mint a faszom! Nem olvasok el semmit! Rohadjatok meg itt mindnyájan!”

- Majd I. rendű terhelt elindult kifelé a konyhából, és két egyenruhás rendőr, személy 4 és személy 2 között átnyúlva az ajtón kilépő személy 5 felé nyúlt, őt a ruháját megfogva visszahúzta, közben felemelte a jobb kezét, a két egyenruhás rendőr azonban visszafogta őt. Eközben az I. rendű terhelt személy 5 felé kiabálta, hogy „megbaszlak, a nyakad elvágom!”, „takarodjatok ki!”, „nem lesz házkutatás”.

- I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt a rendőröket folyamatosan trágár szavakkal illette, valamint I. rendű terhelt a házkutatás abbahagyására és távozásra szólította fel őket. I. rendű terhelt azt kiabálta a rendőrök felé, hogy „60 éves vagyok, de valamelyikőtöknek elveszem az életét!”. Majd elindult kifelé a konyhából, azt kiabálva, hogy „Ne menjél be! Mondom, te ne menjél be! Te nem mész be, mert megbaszlak!”, és személy 5 elé állt.

- I. rendű terhelt a két fiával, II. rendű és III. rendű terhelttel együtt, egymás tevékenységét támogatva, szándékosan, erőszakkal és fenyegetéssel akadályozták a házkutatást jogszerű eljárásukban végrehajtó rendőröket, akik a terheltek magatartása miatt a házkutatást ténylegesen csak kb. 15 perccel később tudták megkezdeni. A házkutatást az ingatlanban az intézkedő rendőrök lefolytatták, majd a házkutatás a ház udvarán álló kisbusz, valamint melléképület átvizsgálásával zárult.

[4] II. A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen I. rendű terhelt védője, valamint II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

[5] 1.1. Az I. rendű terhelt védője a büntető anyagi jog szabályainak megsértését állítva a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában, másodlagosan a b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok beálltára hivatkozott.

[6] Indítványában kifejtette, hogy az egyenruhás rendőrök mellett a helyszínen civil ruhában megjelent, a terheltek számára ismeretlen személy 5 rendőr alezredes a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 20. § (1)-(2) bekezdésében írtakkal ellentétesen semmilyen módon nem igazolta magát, ezért hivatalos minősége a terheltek számára „nem nyert igazolást”. A terheltek ezért nem bírhattak tudomással róla, hogy személy 5 rendőrként hivatalos személynek minősül, következésképpen hivatalos személy elleni erőszakot sem követhettek el a sérelmére, kiemelve, hogy a jogerős ítélet szerint a terheltek „közvetlenül csak ezen, általuk civilnek ítélt személlyel szemben” alkalmaztak „testi kontaktussal járó, erőszakosnak minősített magatartást, illetve fenyegetést”. A sérelmére tanúsított cselekmény így legfeljebb „civil személy sérelmére elkövetett becsületsértést” valósíthat meg.

[7] A rendőri intézkedést több okból is jogszerűtlennek ítélte, utalva rá, hogy a Btk. szabályai kizárólag a jogszerű intézkedést védik, a terheltek cselekményét így jogszerűtlen rendőri intézkedés váltotta ki.

[8] Egyfelől, a rendőrök indokolatlanul hajnali 4 órakor hajtották végre az intézkedést, a határozat felmutatása és a házkutatás okának, céljának közlése nélkül megjelenve, a nekik

ajtót nyitó I. rendű terheltet nyomban a hűtőszekrénynek lökve. Ennek alátámasztása céljából részletesen elemezte a rendőri intézkedésről készített videófelvételt, egyúttal kifogásolta az I. rendű terhelt által előterjesztett bizonyítási indítvány elutasítását.

[9] Másodszor, az elkövetéskor hatályos, az intézkedést a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) házkutatásra vonatkozó rendelkezéseinek megsértése miatt is jogszerűtlennek vélte, újfent kiemelve, hogy az intézkedő rendőrök a házkutatás megkezdése előtt nem ismertették és nem is kézbesítették a házkutatást elrendelő határozatot az I. rendű terhelt számára, illetve a házkutatás célját sem közölték. Álláspontja szerint mindezt a videófelvétel is alátámasztja. A halaszthatatlan nyomozati cselekményként megtartott házkutatásról készült jegyzőkönyv ráadásul a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (Nyor.) szabályaival is ellentétesen egyáltalán nem rögzítette a házkutatást elszenvedő I. rendű terhelt magatartását, illetve a panaszjog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatát.

[10] Az intézkedő rendőrök fentiekben kifogásolt magatartása az indítványozó szerint egyúttal az Rtv. 11. § (1) bekezdésében, a 15. § (1) és (2) bekezdésében, a 16. § (1) bekezdésében és a 39. § (2) bekezdésében írt szabályokat, valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (1) és (2) bekezdésében, illetve a 39. § (1) és (3) bekezdésében rögzített előírásokat is sértette.

[11] Mindezek mellett az I. rendű terhelt védője szerint a terheltek nem tanúsítottak erőszakot a rendőrök irányába, a szidalmazó, fenyegető kijelentéseik pedig komoly félelem keltésére alkalmatlanságuk okán nem valósíthatták meg a hivatalos személy elleni erőszak büntetét.

[12] A Btk. 459. § (1) bekezdés 4. pontjában írt értelmező rendelkezés és az erőszak fogalmát kibontó joggyakorlat áttekintését követően amellettt érvelt, hogy a terheltek cselekménye nem lépte túl a „nem meghatározó erejű ráhatás” kategóriáját, és egyik sem volt olyan fizikai erő kifejtésnek nevezhető, amely a passzív alanyra kényszerként hathatott volna.

[13] A fenyegetés fogalmát az irányadó joggyakorlat tükrében értelmezve a terhelti kijelentéseket nem tartotta valóságosnak, közvetlennek és komoly félelem keltésére alkalmasnak, részletesen leírva, hogy mik voltak „a videón látható, hallható események az ítéleti tényállással szemben”. A leírt, indulati jellegű „szidalmazó, becsmérő és ijesztgető kijelentések” pedig – személy 4, személy 5 és személy 1 tanúvallomására is tekintettel – nem voltak alkalmasak arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet váltsanak ki.

[14] Mindemellett a terheltek cselekménye a rendőri intézkedés akadályozásának sem volt tekinthető, mert e fogalom nem időbeli feltételhez, hanem „a felmutatható konkrét, aktív gátló magatartáshoz” köthető, így közömbös az a tény, hogy a házkutatás érdemi megkezdése a terheltek együttműködésének hiánya miatt 15 percet késett.

[15] Másodlagos érvelése szerint a jogerős ítélet eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki az I. rendű terhelttel szemben, figyelmen kívül hagyva pszichiátriai és egyéb betegségeit, amelyre tekintettel beszámíthatósága és „börtöntűrő képessége” is szakértő bevonásával lenne vizsgálendő. E tények tisztázatlansága pedig a Btk. 80. § (1) bekezdésében írt büntetékiszabási elvek sérelmére vezetett.

[16] Indokaira tekintettel elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatására és az I. rendű terhelt felmentésére, másodlagosan az első- és másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

[17] 1.2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1104/2024/2. számú átiratában a védő indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[18] Kifejtette, hogy a jogerős ítéletben megállapított, irányadó tényállás szerint a terhelti ingatlanban tartott házkutatásra a rendőrkapitányság 2018. január 15. napján kelt határozata alapján került sor, így az nem tekinthető a korábbi Be. 177. §-a szerint elvégzett eljárási cselekménynek. A házkutatásra így határozat birtokában, a feljogosított szervezet állományába tartozó hivatalos személyek érkeztek, akik a határozatot átadták az I. rendű terhelt részére, így további felvilágosítási kötelezettségük nem volt.

[19] A tényállás nem tartalmaz megállapítást arra nézve, hogy a rendőrök erőszakkal hatoltak volna be az ingatlanba, ezért a Legfőbb Ügyészség az indítványt a megállapított tényekkel ellentétes tényállítást hordozó részében a Be. 659. § (1) bekezdése alapján törvényben kizártnak látta.

[20] Utalt rá, hogy az eljárást a terheltek által személyesen is ismert rendőr vezette, ezért az I. rendű terheltnek nem az egyenruhás rendőrök együttes megjelenésére és fellépésére tekintettel nem lehetett alapos oka, hogy személy 5 alezredes rendőri jogállásában kételkedjen. Megjegyezte ugyanakkor, hogy amennyiben személy 5 nem is lett volna hivatalos személy, a vele szemben erőszakot vagy fenyegetést alkalmazó elkövető a Btk. 312. §-a alapján, hivatalos személy támogatója elleni erőszak büntette miatt lenne büntetendő.

[21] Álláspontja szerint a házkutatás elszenvedőinek nem lehetett kétsége, hogy az ingatlanban rendőrök jelentek meg, mégpedig jogszerűen elrendelt büntetőeljárási kényszerintézkedés végrehajtása céljából. Ez az eljárási cselekmény pedig nem hajtható végre másként, mint magánlakás területére történő belépéssel. A rendőri intézkedés tehát jogszerű volt.

[22] Leszögezte, hogy az erőszaknak személy elleni testi erő kifejtésben kell megnyilvánulnia. Ez személy 5 tekintetében meg is történt, amikor az I. rendű terhelttel szándékegységben eljáró II. rendű terhelt meglökte őt, az I. rendű terhelt ököllel megütötte, később pedig újra megkísérelte azt. Ehhez képest az ökölütés bizonyítatlanságára történő védői hivatkozást a Be. 650. § (2) bekezdésében írtakkal ellentétesnek értékelte.

[23] Megerősítette, hogy – a BH 2017.359. és BH 2013.54. számon közzétett eseti döntésekben megfogalmazott elvi tartalom okán is – a fenyegetés megvalósulását a sértett oldaláról, esetenként kell vizsgálni, így annak is lehet elvi alapja, hogy a hivatalos személy esetében az általánoshoz képest súlyosabb hátrány kilátásba helyezése is szükséges lehet. Az egyértelműen élet, illetve testi épség elleni fenyegetések azonban ilyennek minősülnek, különösen, ha az elsőfokú ítélet [65] bekezdésében leírt fizikai tulajdonságú három elkövető részéről valósulnak meg. A fenyegetés komoly félelem kiváltására való alkalmassága mellett a félelemérzet tényleges kialakulása már nem tényállási elem.

[24] Az ítéleti tényállásból kiolvashatónak tartotta, hogy a terheltek célja a házkutatás megakadályozása volt, ami az ellentétes érvelést szintén a Be. 650. § (2) bekezdésének szabályaiba ütközővé teszi. Ehhez hozzátette, hogy a jogszerű eljárás akadályozásának hiányában önmagában a bántalmazás miatt is megállapítható lenne az I. rendű terhelt terhére a hivatalos személy elleni erőszak büntetnének a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott fordulata. Az akadályozás azonban megtörtént, mert az I. rendű terhelt a rendőrök közbeavatkozását igényelve folyamatosan hátráltatta a házkutatás lefolytatását, sőt, magatartása az elsőfokú ítélet [66] bekezdésében írt ténymegállapítás szerint rendőri erősítés kérését indokolta.

[25] Végül, a beszámítási képesség korlátozottságára vagy hiányára hivatkozó védői érvelést szintén a Be. 659. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütközőnek tartotta, amelyek a felülvizsgálati eljárásban nem vezethetnek eredményre.

[26] A fentiekre tekintettel a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[27] 1.3. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratában írt érveket vitatva fenntartotta a felülvizsgálati indítványban írtakat.

[28] Tévesnek tartotta, hogy a házkutatás nem volt halaszthatatlan nyomozati cselekménynek tekintendő, hivatkozva a 2018. január 16-án kiállított jegyzőkönyvre, és arra, hogy az ítéleti tényállásban szerepeltetett házkutatást elrendelő határozat a nyomozás ügyirataiban nem fellelhető. Erre tekintettel a rendőrök nem a házkutatást elrendelő határozat birtokában léptek be az I. rendű terhelt magánlakásába, ahol egyébként 10 percig jelen voltak, mielőtt az ismeretlen tartalmú határozatot átadták volna.

[29] Meglátása szerint a tényállás azért rögzít megállapítást a rendőri erőszakra nézve, mert az I. rendű terhelt bizonyítási indítványának teljesítése nem történt meg, és éppen erre tekintettel indítványozta másodlagosan a hiányos, felülvizsgálatra alkalmas tényállás miatt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését. Ugyanez vonatkozik az indítványban a terhelt beszámíthatóságát érintően előadott érvekre.

[30] Továbbra is fenntartotta, hogy az egyenruhás rendőrök jelenléte sem mentette fel a civil ruhás személy 5-öt önmaga igazolásának kötelezettsége alól.

[31] Álláspontja szerint éppen a Legfőbb Ügyészség átirata tett az irányadó tényállással ellentétes ténymegállapításokat, amikor az I. rendű terhelt ökölteéseiből vont le következtetéseket az erőszak megvalósulására, noha a – videófelvétellel ellentétesnek jellemzett – tényállás „kisebb ököl ütögetést” rögzít, megkísérelt ökölteést pedig egyáltalán nem. Az „ingerülten káromkodó nyilatkozatok egyikének megvalósítása irányában sem lépést tevő” I. rendű terhelt nyilatkozatait pedig az erőfölényben lévő rendőrök sem tartották komolyan vehetőnek.

[32] A Legfőbb Ügyészség átiratában írtakkal szemben az irányadó tényállás a rendőri erősítés kérésére vonatkozó ténymegállapítást sem rögzít, egyebekben pedig a videófelvételből kitűnően a feszültség nem az erősítés kérésére tekintettel mérséklődött.

[33] 1.4. Az I. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára maga is észrevételt tett, amelyben bűnösségének megállapítását sérelmezve részletesen elemezte a beszerzett bizonyítékokat, további bizonyítás lefolytatását indítványozva.

[34] 2.1. A jogerős ítélet ellen a II. rendű terhelt is felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, az I. rendű terhelt védőjének indítványával azonosan a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában, másodlagosan az (1) bekezdés a) pont ab) alpontjában foglalt törvényi okra való hivatkozással.

[35] Indítványában vitatta, hogy az ítéleti tényállásban rögzített magatartása akár az intézkedő rendőrök ellen irányuló erőszakként, akár fenyegetésként lenne értékelhető. Kifejtette, hogy 160 kg testtömegű, így „tekintélyes hasméretével rendelkezve egy viszonylag szűk területen fizikai érintkezés nélkül nem tudott áthaladni”, azaz a személy 5-tel történt fizikai kontaktus nem meríti ki a támadó jellegű fizikai ráhatás fogalmi elemeit.

[36] Az I. rendű terhelt védőjének indítványához hasonló érveléssel tartotta kizárhatónak a maga részéről is a Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pontja szerinti fenyegetés tanúsítását, mert az intézkedő rendőrök az általa sem tagadott káromkodások miatt nem érezték magukat fenyegetve.

[37] Erőszak vagy fenyegetés hiányában ezért cselekvősege kizárólag hozzátartozói verbális védelmére korlátozódott, ami nem valósította meg a hivatalos személy elleni erőszak törvényi tényállási elemeit, ezért elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és felmentő ítélet hozatalát indítványozta.

[38] Másodlagos érvelése szerint a tényállásban leírt cselekménye hivatalos személy elleni erőszak büntette helyett garázdaság vétsége [Btk. 339. § (1) bekezdés] megállapítására lehet

alkalmas, amelyre tekintettel a kiszabott büntetés enyhítését tartotta indokoltnak, a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése mellett.

[39] 2.2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1397/2024/3. számú átiratában a II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványát más okból ítélte alaposnak.

[40] Az átirat szerint a II. rendű terhelt részéről fenyegetésre valóban nem került sor, erőszak tanúsítására azonban igen, mégpedig azzal, hogy meglökte személy 5 alezredest. Annak nem tulajdonított jelentőséget a lökés jogi értékelése körében, hogy a II. rendű terhelt ezt mely testrészével – adott esetben a hasával – tette meg. Leszögezte ugyanakkor, hogy az ítéleti tényállás talaján nem vonható következtetés arra nézve, hogy a lökés valamely szűk helyen történő áthaladás okán, annak során történt volna, ezért a II. rendű terhelt ezzel kapcsolatos érveit törvényben kizártnak tartotta. Ehhez hozzátette, hogy ha a II. rendű terhelt nem is, de a vele szándékegységben eljáró I. rendű terhelt viszont már fenyegetésként minősülő kijelentéseket intézett a rendőrök felé, akiknek a részéről a félelemérzet kialakulása már nem tényállási elem.

[41] A II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésével összefüggésben hangsúlyozta, hogy ennek mellőzésére nem törvényi akadály folytán került sor, hanem azért, mert azt a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak. Utalt rá, hogy a büntetés végrehajtásának törvényi felfüggesztése önmagában is felülvizsgálati ok lehet, a felfüggesztés elmaradása viszont önmagában még sem, ha ezt kizáró ok nem áll fenn.

[42] A Be. 659. § (6) bekezdése szerinti hivatalbóli felülbírálat alapján ugyanakkor – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írtak folytán felülvizsgálati okot is megtestesítő – abszolút eljárási szabálysértésként [Be. 608. § (1) bekezdés f) pont] észlelte, hogy a másodfokú bíróság ítéletének rendelkező része és indokolása egymással ellentétesen határozza meg a II. rendű terhelttel szemben kiszabott közügyektől eltiltás tartamát. Amíg ugyanis a rendelkező rész e tartamot három évben rögzítette, addig az indokolás a [114]-[116] bekezdésben már azt tartalmazza, hogy a törvényszék a közügyektől eltiltás tartamát a kiszabott szabadságvesztés tartamával egyezően állapította meg, ami két év tartamú közügyektől eltiltást jelent.

[43] A rendelkező rész és az indokolás vázolt ellentétét fel nem oldhatónak látta, ezért indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében helyezze hatályon kívül, és a Balassagyarmati Törvényszéket utasítsa új eljárás lefolytatására.

[44] **III. A felülvizsgálati indítványok alaptalanok.**

[45] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[46] 2.1. A felülvizsgálati eljárásban a felülbírálat terjedelme főszabályként nem teljes körű, hanem szigorúan a felülvizsgálati indítványhoz kötött. Ez azt jelenti, hogy az (érdemi elbírálásra alkalmas) indítvány nyomán a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 659. § (5) bekezdés]. E főszabály alóli kivételként hivatalból – e felülvizsgálati okra való hivatkozás hiányában is – vizsgálja továbbá, hogy a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okok valamelyike beállt-e [Be. 659. § (6) bekezdés].

[47] Ennek megfelelően a Kúria elsőként abban a kérdésben foglalt állást, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terheltek tekintetében az eljáró bíróságok vétettek-e olyan, a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati oknak megfeleltethető eljárási

szabálysértést, amely szükségképpen a jogerős határozat hatályon kívül helyezését vonja maga után. Az ilyen eljárási szabálysértés következménye, a jogerős határozat hatályon kívül helyezése ugyanis a büntető anyagi jog szabályainak megsértését érintő vizsgálódást okafogyottá teszi – a hatályon kívül helyezett, ezért nem létező határozatban írt tényállás büntető anyagi jogi következtetések levonásának alapjaként sem szolgálhat. Feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés hiányában válhat csak lehetségessé a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére alapított felülvizsgálati ok [így az indítványban érvényesített, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában és a b) pont ba) alpontjában foglalt felülvizsgálati ok] fennállásának megítélése.

[48] E körben – a Legfőbb Ügyészség átiratában írt okfejtés nyomán – egyedül a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértés II. rendű terheltet érintő megvalósulása igényelt részletesebb elmélyülést.

[49] 2.2. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdésének f) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést valósít meg, ha az ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[50] A Be. 451. § (5) bekezdése szerint a határozat részét képező indokolás a bíróság által megállapított, a döntés alapjául szolgáló, jelentős tényeket és körülményeket, valamint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat tartalmazza.

[51] Ekként az indokolás rendeltetése

- egyfelől a döntés, tehát valamely rendelkezés (jogkövetkeztetés) ténybeli alapjának rögzítése (a tényállás),
- másfelől számadás a döntéshozatali tevékenységről (a tényálláson kívüli indokolás).

[52] A tényállás és a tényálláson kívüli indokolás megkülönböztetése a vizsgált feltétlen eljárási szabálysértés szempontjából alapvető jelentőségű. Az eljárási szabálysértés megállapítására ugyanis főszabályként csak az vezethet, ha a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) és a tényálláson kívüli indokolás áll egymással ellentétben (Bfv.III.868/2012/14.).

[53] Eljárási szabálysértés megállapítására az vezet továbbá, ha az ellentét a büntetőjogi főkérdések – a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása – tekintetében áll fenn a rendelkező rész és az indokolás között.

[54] E feltételek az adott esetben kétségek nélkül teljesülni látszanak a II. rendű terhelt tekintetében, hiszen a másodfokú bíróság jogerős ítéletének rendelkező része és a – büntetés kiszabásra vonatkozó – tényálláson kívüli indokolás valóban egymásnak ellentmondó értelemmel bír, amikor a rendelkező rész a II. rendű terhelt 3 év közügyektől eltiltását mondja ki, míg az indokolás [116] bekezdése a közügyektől eltiltás tartamát „a kiszabott szabadságvesztés tartamával egyezően”, azaz 2 évben tartja indokoltnak meghatározni.

[55] Az abszolút eljárási szabálysértés felrovására ugyanakkor mindezek mellett is csak akkor nyílik törvényi lehetőség, ha a rendelkező rész és az indokolás ellentéte teljes. Az ellentét teljessége pedig akkor áll be, ha a döntéshez vezető indokok a rendelkező részben foglalt döntéshez képest gyökeresen eltérő irányt mutatnak. Azaz: ha a rendelkező részben más döntés jelenik meg, mint amit az indokolásban foglalt érvelés alátámaszt.

[56] Erről azonban a jelen ügyben nincs szó.

[57] Nem az történt ugyanis, hogy a törvényszék az indokolásban az ítéleti rendelkezésének ellentmondó döntéshez szolgáltatott indokokat, ehelyett határozatának indokolásában magát a

döntés tartalmát adta meg tévesen a rendelkező részben írtakhoz eltérően, anélkül, hogy a döntését részletes érvekkel támasztotta volna alá. Ebben pedig nem a rendelkező rész és az indokolás teljes ellentéte nyilvánul meg, hanem az indokolás abszolút eljárási szabálysértést nem eredményező, részleges hibája. E részleges hiba az ítélet egyértelműségét teszi aggályossá, amely aggályok azonban a jelen ügyben eloszlathatók. Nem kétséges, hogy a másodfokon eljáró Balassagyarmati Törvényszék döntése 3 év tartamú közügyektől eltiltás kiszabását rendelte a II. rendű terhelttel szemben, amelyhez képest az indokolás a közügyektől eltiltás tartamát – az „arányos” kifejezés használata helyett – téves szóhasználatral a szabadságvesztés tartamával „egyező” tartamként határozta meg.

[58] Ekként az indítványokkal támadott jogerős ügydöntő határozat Be. 659. § (6) bekezdésén alapuló felülbírálat nem vezethetett a Be. 663. § (2) bekezdésében írt döntés hozatalára.

[59] 3. A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, míg a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulata szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

[60] A felülvizsgálati eljárás megkerülhetetlen szabálya azonban, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Ezzel összhangban a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[61] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálati eljárásban nem csupán a jogerős ítéletben írt tényállás támadhatatlan, de az a mérlegelő tevékenység is, amely e tényállás megállapítására vezetett. Ebből következően a felülvizsgálat során a felmerült bizonyítékok felülmérlegelésére, az ítéleti tényállás esetleges megalapozatlanságát érintő következtetések levonására, eltérő tényállás megállapítására az eljárási törvény nem biztosít lehetőséget.

[62] Az alapügyben eljáró bíróság ténymegállapításával szemben felhozott kifogások tehát valóságuk esetén sem a büntető anyagi jog szabályainak a megsértését jelentik. Ehhez képest a büntető anyagi jog szabályai akkor szenvednek sérelmet, ha az eljáró bíróság (akár a bizonyítékok téves mérlegelésével megállapított, akár megalapozatlan) a tényállásból törvénysértő jogi következtetést vont le a bűncselekmény megvalósulását vagy annak minősítését illetően.

[63] Az ítéletben rögzített tények tagadása, az eljárás során felmerült bizonyítékok bírói mérlegelésének vitatása ekként nem a büntető anyagi jog szabályaira vonatkozó érvelést hordoz. Ellenkezőleg, az eltérő tények megállapítása iránti igényből eredezteti az eltérő jogi következtetés levonásának szükségességét, ami azonban a felülvizsgálati eljárás idézett szabályaival nyílt ellentétben áll.

[64] Ez azt is jelenti, hogy az I. rendű terhelt védője indítványában teljességgel szükségtelenül hivatkozott az eljárás során felmerült bizonyítékok tartalmára, így kiemelten az intézkedést rögzítő videófelvételre. A felülvizsgálati indítványban bármilyen bizonyíték tartalmának idézése, értékelése, mérlegelése minden esetben – fogalmilag – szükségtelen. Ha ugyanis e bizonyíték tartalma az ítéleti tényállással egybecsengő, úgy a jogi következtetések levonására maga az irányadó tényállás közvetlenül hivatkozható; ellenben a jogerős ítéleti tényállással ellentétes, vagy a tényállásban nem szerepeltetett tényekről számot adó

bizonyíték figyelembevétele a Be. 659. § (1) bekezdésében írt törvényi rendelkezések folytán nem lehetséges.

[65] Ehhez hozzá kell tenni: felülvizsgálat keretében valamely büntethetőséget kizáró ok hiányára vont következtetés helyessége is kizárólag az irányadó tények alapulvételével vizsgálható (BH 2017.323.II., BH 2011.183., EBH 2011.2395.). Következésképpen, a felülvizsgálati eljárásban kizárólag abban az esetben kerülhet sor az I. rendű terhelt büntethetőségét kizáró ok – így kóros elmeállapot [Btk. 17. § (1) bekezdés] – megállapítására, ha a jogerős ítéletben foglalt tényállás tartalmazza az erre alapot adó tényeket. Ilyen tények megállapítására azonban az alapeljárásban nem került sor.

[66] Az irányadó tényállásban rögzített életbeli tények szem előtt tartásával kell tehát a felülvizsgálati indítványok nyomán az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 659. § (5) bekezdésében írt felülbírálatot elvégezni.

[67] 4.1. Az indítványozók több irányból is vitatták a bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási elemének megvalósulását. Ezek sorában az I. rendű terhelt védője a bűncselekmény tárgyi oldalán a rendőri intézkedés jogszerűségét kifogásolta, valamint – a II. rendű terhelt indítványával egyezően – a terheltek részéről tanúsított magatartás erőszakként, illetve fenyegetésként való értékelését támadta. Az alanyi oldalt érintően továbbá hivatkozott rá, hogy az I. rendű terhelt számára nem volt felismerhető az egyenruhát nem viselő személy 5 rendőr alezredes rendőri mivolta, illetve a terheltek szándékegységét sem tartotta megállapíthatónak.

[68] 4.2.1. Az akadályozással végbemenő hivatalos személy elleni erőszak büntetnének kétségkívül tényállási eleme a hivatalos személy jogszerű eljárása. A rendőrségről szóló 1994. XXXIV. törvény (Rtv.) 19. § (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításainak engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. Ezzel párhuzamosan az elkövetéskor hatályban volt, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) kifejezetten úgy rendelkezett, hogy aki a házkutatást akadályozza, annak türéseére kényszeríthető [korábbi Be. 158. § (3) bekezdés].

[69] Az intézkedés alá vont személy türési kötelezettségének további hozadéka, hogy a házkutatással szembeni esetleges kifogásainak nem az intézkedés figyelmen kívül hagyásával, hanem a korábbi Be. szabályai mentén szerezhet érvényt, szükségképpen annak befejezését követően. Ez az adott esetben azt jelentette, hogy az I. rendű terhelt – ellenszegülés helyett – panasz tételére volt jogosult [korábbi Be. 195. § (1) bekezdés, (4) bekezdés].

[70] Ha pedig az intézkedés alá vont személy köteles magát alávetni a házkutatásnak (ami szükségképpen kiterjed a magánlakásába való belépés türéseire is), és az emiatt bejelentett panasz nyomán a házkutatás jogszerűségének a törvény által szabott eljárásrendben való megítélésére az intézkedés befejezését követően kerül sor, abból egyenesen következik, hogy az eljárásban akadályozással megvalósított hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt a bűnösség megállapítását hivatalos személy intézkedésének – értelemszerűen utóbb megállapított – jogszerűtlensége csak akkor zárhatja ki, ha az minden mérlegelés szükségessége nélkül félreérthetetlen és kétségtelen {EBD 2012.B.30., BH 2014.231. [33]}.

[71] Az irányadó tényállás szerint a rendőrök a 2018. január 15-én kelt házkutatás, motozás, lefoglalás elrendeléséről rendelkező határozat alapján jelentek meg 2018. január 16-án az I. rendű terhelt lakóhelyén. Az eljárás vezetője az ingatlanba bejutáskor közölte az I. rendű terhelttel, hogy házkutatást foganatosítanak, amelyet az I. rendű terhelt

nehezményezett, majd személy 1 rendőr százados átadta a részére a nyomozó hatóság határozatát.

[72] A rendőrök ekként folyamatban lévő büntetőeljárásban határozattal elrendelt házkutatás végrehajtása céljából jelentek meg az I. rendű terhelt ingatlanában. A házkutatást elrendelő határozat nyomán részükről az egyedüli jogszerű eljárás a határozat végrehajtása volt, ennek esetleges akadályozását akár kényszerrel is letörve. Mivel pedig pontosan ezt tették, az eljárás jogszerűtlenségére vonatkozó indítványbeli érvelés nem foghat helyt.

[73] 4.2.2. Ehhez képest az indítványozó részben az irányadó tényállásból ki nem tűnő – ezért a felülvizsgálati eljárásban figyelmen kívül maradó – tényállításokból, részben pedig fogalmilag közömbös jogi érvekből eredeztette az eljárás jogszerűtlenségére vonatkozó álláspontját.

[74] Ilyen, az irányadó tényálláson kívüli tényállításként hivatkozott a rendőrök részéről „a behatolásként alkalmazott indokolatlan erőszak”-ra, amelyre vonatkozó bizonyítás elmaradását a büntető anyagi jog szabályainak megsértéseként értékelt, utalva rá, hogy e bizonyítás elmaradása folytán a hivatalos személyek által folytatott intézkedés jogszerűségének kérdésében nem lehet állást foglalni.

[75] Ez az okfejtés azonban téves, a felülvizsgálati eljárás szabályaival ellentétes.

[76] A bizonyításra vonatkozó szabályokat a büntetőeljárás törvény rögzíti, így azok – esetleges – megsértése kizárólag eljárási szabálysértést valósíthat meg. A bizonyítás szabályainak megszegését, a megállapított tényállás megalapozatlanságát vagy a múltbéli valóságtól való eltérést sérelmező, illetve további bizonyítás lefolytatását szükségesnek tartó valamennyi okfejtés fogalmilag az irányadó tényállástól való eltérés igényét hordozza, ami a felülvizsgálati eljárás lefolytatását nem alapozza meg. A jogerős ítéletben írt tényállás akkor sem változtatható meg, ha az alapul szolgáló bizonyítékok értékelése téves vagy eljárási szabályt sért. Ezt a Kúria nem is vizsgálhatja, ezért álláspontot sem alakíthat ki az erre vonatkozó érvekkel kapcsolatban.

[77] Kétségek nélkül a büntető anyagi jog szabályainak – felülvizsgálati okot is megalapozó – sérelmére vezet, ha az irányadó tényállás alapján a terhelt büntetőjogi felelőssége nem dönthető el [Bfv.III.1.098/2021/12. (BH 2023.31.I.) Bfv.II.131/2020/6. (BH 2021.8.)]. Ugyancsak a büntető anyagi jog szabályait sérti, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján nem lehetséges a megalapozott állásfoglalás a terhelt cselekményének törvényes minősítése, következésképpen a büntetés kiszabása kérdésében (Bfv.II.350/2022/8.).

[78] A bírói ténymegállapításnak a helyes büntető anyagi jogi következtetés levonásának lehetőségét is kizáró fogyatékosága ugyanakkor nem abban áll, hogy e bírói ténymegállapítás eltér az indítványozó által szükségesnek vélt ténymegállapítástól. E fogyatékoság megállapításának alapja az irányadó tényállás esetlegesen önellentmondásos jellege, a büntető anyagi jogi állásfoglaláshoz szükséges ténymegállapítás elmulasztása.

[79] A felülvizsgálati indítványból azonban a Be. 652. § (1) bekezdésében írtak ellenére nem tűnik ki, hogy a bíróság által megállapított tényállást a védő milyen okból tartja az anyagi jogi elbírálás lehetőségét is kizáróan fogyatékosnak. Az indítvány mellőzi annak pontos megjelölését, hogy a tényállás alapján mely bírói ténymegállapítás szolgál a terhelt marasztalásának alapjaként és melyik szól annak ellenében, avagy mely bírói ténymegállapítások azok, amelyek egymással versengő büntetőjogi minősítést is megalapoznak, illetve mely bírói ténymegállapítás hiányzik ahhoz, hogy a cselekmény egyértelmű büntetőjogi értékelése elvégezhető legyen. Ehhez képest a Be. 659. § (5) bekezdése szerinti felülbírálatot elvégezve a Kúria maga sem észlelte az irányadó tényállás olyan fogyatékoságát, amely a helyes büntető anyagi jogi következtetés levonásának is gátját képeznék.

[80] 4.2.3. Hasonlóképpen, az irányadó tényállástól eltérő ténybeli alapon állítja az indítvány, hogy a házkutatásra halaszthatatlan nyomozati cselekményként került sor, hogy ennek szóbeli közlése elmaradt, vagy hogy a házkutatást elrendelő határozat átadása pontosan mikor és kinek a részére történt. Az pedig még a védői okfejtésből sem tűnik ki, hogy a jogerős ítéleti tényálláson kívül eső tények, avagy a házkutatásról felvett jegyzőkönyv hiányosságai mely okból tennék mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan jogszerűtlenné (az egyébként a jegyzőkönyv rögzítését megelőzően, illetve azzal párhuzamosan zajló) házkutatást. Fogalmilag nem eredményezheti a házkutatás „mérlegelés nélküli” jogszerűtlenségét a szükségképpen mérlegelést igénylő arányosság [Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdés] követelményének a vélt megsértése sem.

[81] 4.3. Alapvetően hivatkoztak továbbá az indítványozók az I. rendű és a II. rendű terhelt cselekményében megmutatkozó erőszak és fenyegetés hiányára, miként arra is, hogy magatartásuk nem volt alkalmas a rendőrök – az előbbiek szerint jogszerű – eljárásának akadályozására.

[82] Erőszakról kizárólag a személy elleni testi erő kifejtés esetén van szó, amely erőszak a hivatalos személy testén hat, és akár közvetlen, akár közvetett formában, számos módon érvényesülhet (Bfv.II.1.230/2014/6.).

[83] Pontosan e meghatározásnak megfelelő erőszakot alkalmazott az I. rendű terhelt, amikor ököfbe szorított jobb kezével többször kis erővel ráütött személy 5 mellkasára {elsőfokú ítélet [18] bekezdés}, majd erőszak tanúsítására irányuló kísérletet tett, amikor személy 5-öt a ruhájánál megfogva visszahúzta, és felemelte a jobb kezét {elsőfokú ítélet [21] bekezdés}. Ugyancsak a hivatalos személy elleni erőszak törvényi tényállásában megkívánt erőszaknak felel meg a II. rendű terhelt azon magatartása, amellyel – a személy 1 elleni támadás megghiúsítása céljából az útjába álló – személy 5 rendőr alezredest a hasával meglökte {elsőfokú ítélet [18] bekezdés}.

[84] Teljességgel közömbös, hogy e terhelti magatartások „nem meghatározó erejű ráhatás”-ként szorulnak értékelésre. A bűncselekmény Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző alakzata bántalmazás hiányában is, pusztán a jogszerű eljárást akadályozó, bármely, a hivatalos személy testére akár csak közvetve átvédődő fizikai erő alkalmazásában megnyilvánuló erőszak kifejtése esetén tényállásszerű.

[85] Ami pedig a II. rendű terhelt érveit illeti, az irányadó tényállás alapján „tekintélyes hasmérete” nem valamely szerencsétlen mozdulat okozója, hanem az általa személy 5-re irányított erő kifejtés közvetítője volt, amelyet az elé álló személy 5 kibillentése – meglökése – céljából mintegy eszközként használt fel.

[86] Az I. rendű és a II. rendű terhelt továbbá fenyegetést is tanúsított a házkutatást végrehajtó rendőrökkel szemben.

[87] A hivatalos személy elleni erőszak tényállási elemeként megkívánt fenyegetés alatt súlyos hátrány kilátásba helyezését kell érteni, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen [Btk. 459. § (1) bekezdés 7. pont]. Az értelmező rendelkezés tehát a fenyegetésnek két lényegi ismervét határozza meg: a súlyos hátrány kilátásba helyezését és annak komoly félelem kiváltására alkalmasságát.

[88] A súlyos hátrány mibenléte számos megjelenési formát ölthet, azonban minden esetben ide tartozónak kell tekinteni az élet és a testi épség sérelmének (sértésének) kilátásba helyezését. Az I. rendű terhelt a rendőröknek címzett változatos kifejezéseiben pedig legalább kétszer kifejezetten valamelyikük életének kioltását vetítette előre („a nyakad elvágom”, „valamelyikőtöknek elveszem az életét”). Mindemellett az I. rendű terhelt a rendőrök testi épsége ellen irányuló támadásra utaló kijelentéseket is tett, amikor azt kiáltotta személy 5 felé, hogy „pofán váglak”, „szétbasztlak”, „nem mész be, mert szétbasztlak”, illetve az összes

rendőr felé címezve, hogy „mindnek megbaszom a száját”. Az erőszak kilátásba helyezése ráadásul részéről nem csupán szóbeli formában történt, de fizikai támadásra utaló mozdulatokat is tett, amikor „mindkét kezét ökölbe szorítva, fenyegetően megindult személy 1 felé”, „a jobb kezét felemelve úgy mutogatott személy 5-nek, hogy a mellkasát többször megérintette”, majd „az ajtón kilépő személy 5 felé nyúlt, őt a ruháját megfogva visszahúzta, és közben felemelte a jobb kezét”. Ugyanígy, a testi épség elleni támadás kilátásba helyezésének tekintendő a II. rendű terhelt magatartása, amellyel „kiabálva megindult személy 1 felé”.

[89] A komoly hátrány kilátásba helyezése azzal válik fenyegetéssé, hogy alkalmas a megfenyegetettben komoly félelmet kiváltani. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a megfenyegetettben kialakuló félelem hiányában fenyegetés sincs. A bűncselekményt mindig emberi magatartás, mégpedig a Btk. 13. § (1) bekezdése szerinti tettes magatartása valósítja meg. A tettesen kívül álló más személy magatartása ellenben a bűncselekmény megvalósulását nem érinti (legfeljebb annak befejezetté válására bírhat kihatással). A törvényi tényállási elemet kifejtő tettes magatartása önmagában vonja maga után a büntetőjogi értékelés igényét, mégpedig az adott törvényi tényállás keretei közé nem illeszthető magatartást tanúsító más személy cselekménye, tudatállapota (félelme) által nem befolyásolt módon. Az ölés, bántalmazás kilátásba helyezése mindenkor ilyen, komoly félelem kiváltására alkalmas fenyegetésként szorul értékelésre. Az adott esetben az I. rendű és a II. rendű terhelt erőszakkal való fenyegetésének az általuk ténylegesen is kifejtett erőszak ad további nyomatékot.

[90] A jelen esetben ugyanakkor az irányadó tényállás alapján e komoly félelem ténylegesen is kialakult a rendőrökben (az irányadó tényállás által nem rögzített utólagos nyilatkozatuktól függetlenül). A már részletezettek szerint ugyanis többször is megakadályozták az I. rendű és a II. rendű terhelt által kilátásba helyezett tettelegességet, így személy 5 a személy 1 elé kiabálva meginduló II. rendű terhelt elé állt a támadás megakadályozása céljából, személy 2 ugyanezen céllal I. rendű terhelt és személy 5 közé állt, valamint személy 4 és személy 2 visszafogta a személy 5-öt a ruhájánál fogva visszahúzó I. rendű terheltet. E rendőri fellépésnek éppen az a magyarázata, hogy az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt fellépését, a testi épség ellen irányuló támadásának lehetőségét komolynak vélték, és e hátrányos következményektől tartva (e következményektől való félelmükben) azt megakadályozni törekedtek. A kilátásba helyezett következmények elkerülése iránt tett intézkedés mindenkor a fenyegetés által kiváltott komoly félelem kialakulását igazoló körülmény.

[91] Az I. rendű és a II. rendű terhelt erőszakban és fenyegetésben egyaránt megnyilvánuló magatartása továbbá akadályozta is a rendőröket a jogszerű eljárásukban. Azt a magatartást kell akadályozásnak tekinteni, amely gátolja, nehezíti, hátráltatja a jogszerű eljárás lefolytatását. Az indítványokkal érintett terheltek által kifejtett erőszak és fenyegetés pedig pontosan ilyen eredménnyel járt, mert a rendőrök a házkutatás megkezdése helyett a terheltek támadó magatartásának elhárítása iránt kényszerültek intézkedni. A terhelti fellépés tehát késleltette, hátráltatta: akadályozta a házkutatást.

[92] 4.4. A Kúria azzal sem értett egyet, hogy a helyszínen megjelent személy 5 rendőri mivolta ne lett volna felismerhető az I. rendű terhelt számára.

[93] Nem vitás, hogy az irányadó tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálandó [Bfv.II.1.439/2014/6. (BH 2015.216.I.)], és ezért a tényálláshoz tartozónak kell tekinteni mindazon történeti tényeket, amelyeket az ítélet megállapított, függetlenül attól, hogy ítéletszerkesztési hiba folytán a bíróság esetlegesen nem a történeti tényállásban rögzítette, hanem az indokolás más részében, így a bizonyítékok értékelése vagy a jogi indokolás körében [Bfv.II.666/2015/9. (BH 2016.163.III.)]. Az elsőfokú ítélet indokolása a bizonyítékok

értékelése körében az [57] bekezdésben kétségtől tényként állapította meg, hogy személy 5 rendőr alezredes nem viselt egyenruhát.

[94] Ez azonban nem jelenti azt, hogy az I. rendű terhelt ne lett volna tisztában azzal, hogy az egyenruhás rendőrökkel együttesen megjelenő, velük összhangban cselekvő személy 5 is rendőr. Ez magából az ítéleti tényállásból is kitűnik, amely ún. tudati tényként rögzíti, hogy az I. rendű terhelt már a házkutatás megkezdésekor azért fenyegette meg személy 5-öt „pofán vágással”, mert nehezményezte, hogy házkutatást tartanak a házában {elsőfokú ítélet [15] bekezdés}. Azaz, a házkutatás tényét személy 5 személyével társította, így azt is tudnia kellett, hogy a házkutatásban résztvevő személy 5 is rendőr. A leírt cselekménysorral teljes összhangban álló tudati ténymegállapítás ekként egyértelmű.

[95] Mindemellett az I. rendű terhelt a későbbiekben – egyéb szidalmak és fenyegetések mellett – azt is célzottan személy 5 felé kiabálta, hogy „nem lesz házkutatás”, amely az előzőekben írtak szerint félreérthetetlenül igazolja, hogy maga az I. rendű terhelt is házkutatást fogantatosító rendőrök egyikének tekintette őt.

[96] Erre tekintettel a Kúria csak röviden erősíti meg a Legfőbb Ügyészség átiratában írt helyes érvelést, amely szerint az eljáró rendőrökkel együttesen fellépő személy 5 elleni terhelti fellépés a védői érvek helytálló jellege mellett is – a hivatalos személy elleni erőszak büntetével azonos büntetési tétellel fenyegetett – hivatalos személy támogatója elleni erőszak büntetéként (Btk. 312. §) minősülne.

[97] Ugyancsak röviden utal vissza a Kúria, hogy a fentiekben írtak szerint az I. rendű terhelt – a védői érveléssel szemben – korántsem csak a civil ruhát viselő személy 5 ellen intézett fenyegetést, hiszen a „mindnek megbaszom a száját”, „valamelyikötöknek elveszem az életét” kijelentéseknek valamennyi, a helyszínen jelen volt rendőr (így az egyenruhás rendőrök) is címzettje volt.

[98] 4.5. Az azonos cél: a házkutatás megakadályozása, a megjelent rendőrök távozásra kényszerítése érdekében közösen, egymást támogatva fellépő terheltek esetében a szándékegység fennállásához nem fér kétség, és az elkövetésben résztvevő személyek létszámára tekintettel a csoportos elkövetés felrovása is törvényes [Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pont].

[99] Ekként az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg az I. rendű és a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét a hivatalos személy elleni erőszak büntette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés] miatt.

[100] A hivatalos személy elleni erőszak büntetének törvényi tényállásában megkívánt tényállási elemek teljessége mellett értelemszerűen nem foghatott helyt a II. rendű terhelt által a garázdaság büntetének megállapítását igénylő másodlagos – büntető anyagi jogi érvekkel alá sem támasztott – indítvány sem.

[101] 5. Az I. rendű és a II. rendű terhelt felülbírálat tárgyát képező cselekményének maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel pedig a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésének megsértésével szabták ki [BH 2016.264.II. (Bfv.I.415/2016/7.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [BH 2017.219.II. (Bfv.I.1.502/2016/6.)].

[102] Jelen esetben a jogerős ítélet 2-2 év szabadságvesztést szabott ki az I. rendű és a II. rendű terhelttel szemben, amely a Btk. 310. § (2) bekezdése szerint minősülő hivatalos

személy elleni erőszak büntette miatt kiszabható, 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztésben meghatározott büntetési tétel keretei közé esik, annak törvényi minimumával azonos.

[103] Törvénysértő minősítés mellett a büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme sem vethető fel, ezért a jogerő áttörésének törvényi feltétele sem következett be sem az I. rendű, sem a II. rendű terhelt tekintetében. Következésképpen, a felülvizsgálati eljárásban a velük szemben kiszabott büntetés sem volt érinthető.

[104] 6. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – az I. rendű terhelt védője és a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[105] *A határozat elvi tartalma*

1. A jogszerű rendőri intézkedés végrehajtását a rendőrökre gyakorolt testi erő aktív kifejtésével, azaz erőszakkal, valamint az élet kioltását kilátásba helyező fenyegetéssel akadályozó magatartás megvalósítja a hivatalos személy elleni erőszak büntettét. 2. Nem valósít meg feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértést, ha az ítélet rendelkező része és a büntetéskiszabásra vonatkozó indokolás egymással nem áll összhangban, de az ellentét nem teljes.

[106] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. április 24.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró